

CLIL in History (webinář)

Vzdělávací cíl

Cílem on-line kurzu je získání lingvodidaktických znalostí, které absolventi kurzu využijí při výuce dějepisu prostřednictvím přístupu CLIL. **Účastníci kurzu se důkladně seznámí se stratifikací úrovní jazyka tak, jak jsou v rámci přístupu CLIL využívány: BICS, CALP a aplikovaná slovní zásoba.** Učitelé se seznámí se základy tvorby pracovních listů pro žáky v komparaci běžné výuky dějepisu bez aplikace CLIL. Absolvent tohoto kurzu bude schopen:

- ✚ samostatně vést výuku dějepisu v anglickém jazyce – HARD CLIL,
- ✚ připravit pro žáky dvou pohledové pracovní listy (na jedné straně česky, na druhé anglicky) – eliminovat tak neúspěch CLIL vzhledem k počátečním neznalostem odborné slovní zásoby, kterou se běžná výuka cizího jazyka nezabývá,
- ✚ uplatňovat gradační styl metody CLIL – tedy postupné zavádění metody do výuky (nejprve 15 minut, ve finální verzi celou akademickou hodinu).

Obsah programu – podrobný přehled témat výuky

Vzdělávací modul CLIL in History se skládá ze **dvou vzájemně integrovaných částí**. První část představuje **specifickou jazykovou přípravu učitelů (jazykový modul) – předpokládá se vstupní jazyková úroveň B1** z anglického jazyka dle SERR, kterou považujeme za dostatečnou vzhledem k náročnosti studijního materiálu v anglickém jazyce a k předpokládaným produktivním dovednostem. Jazyková příprava bude kultivovat všechny čtyři dovednosti (čtení, psaní, poslech a mluvení), aktivní zapojení odborné slovní zásoby do konverzace, simulaci předpokládaných výstupů ze strany žáka a učitele, jazykovou analýzu pracovních listů.

Druhá část akcentuje **obsahovou náplň daného předmětu (obsahový modul)**. Účastníci kurzu budou probírat jednotlivá témata v anglickém jazyce, pracovat s dvou pohledovými listy. V realitě de facto tato část vzdělávacího modulu bude simulací reálné výuky CLIL daného předmětu, kdy účastníci kurzu budou představovat samotné žáky.

Integrace obou částí vzdělávacího modulu pak představuje myšlenkové poslání přístupu CLIL (Content and Language Integrated Learning), tedy integraci vyučovaného předmětu (D) a cizího jazyka (AJ).

Vzdělávací modul CLIL in History pokrývá standardní učivo dějepisu na základních a středních školách.

Vzdělávací plán

I. Jazykový modul

Účastník programu

- aplikuje bezchybně celé spektrum jazykových znalostí a dovedností na minimální jazykové úrovni B1 a výše dle SERR a to v rámci všech jazykových rovin,
- je schopen vést diskusi na vybrané téma v angličtině v rámci všeobecně vzdělávacího předmětu, kterému vyučuje;
- bezchybně zvládá organizaci vyučovacího procesu prostřednictvím komunikace v anglickém jazyce i mimo obsahovou náplň vyučovací hodiny (např. běžná úvodní komunikace pedagoga ve třídě, příkazy, pokyny).

ČÁST A (2 vyučovací hodiny)

práce s číslovkami – frekvenční diktování (návik diktování anglických číslovek v různých rychlostních frekvencích, diktování po systémových řadách – dvouciferné, trojiciferné atd., ortoepické zvláštnosti a problémy (např. řada číslovek obsahující pouze číslovku 3 a 4 nebo 1 a 9), lexikální řady (např. diktování letopočtů ve vazbě na událost, časové údaje s přepisem do digitální podoby, vazba číslovky na konkrétní podstatné jméno), identifikace číslovek v souvislém poslechu s nutností zpětné rekonstrukce příběhu – číslovky jako základní slovní druh pro rekonstrukci poslechové aktivity. Práce s číslovkami bude demonstrována na konkrétních pracovních listech.

ČÁST B (2 vyučovací hodiny)

práce s aplikovaným lexikem při výuce dějepisu. Pohled z různých jazykových rovin (morfologický – použití členu, nepravidelnosti při tvorbě množného čísla včetně plurálu latinských výpůjček, syntaktický – hyperbola a její ztvárnění v AJ pomocí vytýkacích konstrukcí, existenciální vazby, trpného rodu a jiných prostředků mimo standardní rámec slovosledu, FSP v praxi). Práce s aplikovaným lexikem bude demonstrována na konkrétních bilingvních pracovních listech, které se při výuce D v CLIL používají a dále na odborných textech z oblasti památkové péče (syllaby hradů a zámků – opět v bilingvní podobě).

ČÁST C (2 vyučovací hodiny)

práce s překladatelským hlediskem a jeho využitelnost při výuce dějepisu zejména v případě didaktického překladu. Akcentován bude zejména systém minulých anglických časů ve vazbě na jejich české překladové protějšky. Prezentováno bude grafické schéma napomáhající při souhrnném pohledu na praktické použití jednotlivých anglických časů ve srovnání s českým temporálním systémem. Schéma obsahuje zábavné sémiotické znaky (srdíčka, tečky..), které naznačují použití anglických časů. Schéma je plně využitelné při práci s historickým textem, který je/není modifikován.

pravidlo 1,2,3 – prezentace a aplikace strukturalistického pohledu na tvorbu anglických časů prostřednictvím sjednocujících tabulek – každý slovesný čas je segmentován do tří částí v protikladu k českému temporálnímu systému, kdy syntetičnost jazyka vše kumuluje téměř vždy do jedné formy. Cílem je prezentovat jednoduchý nástroj, jak anglické časy zvládnout formálně ve všech jazykových rovinách. Od učitelů dějepisu praktikujících CLIL se neočekávají gramatické vstupy v průběhu výuky, nicméně i s tímto nástrojem v podobě schématu mohou ve svých CLIL hodinách pracovat ve formě pasivního scaffoldingu (sami gramatickou chybu neopravují, odkáží na schéma).

ČÁST D (2 vyučovací hodiny)

kreativní kreslení (creative drawing) – praktické využití nejběžnějších gramatických jevů ve vazbě na aplikovanou slovní zásobu z oblasti historie s cílem převedení mluveného slova do obrazové podoby. V případě CLIL v D je tato metoda vhodná jako aktivizační – demonstrováno na zachycení portrétu Marie Terezie, kdy na základě narace budou účastníci kurzu vytvářet portrét včetně detailů (setting, clothes, accessories...)

rekonstrukce příběhu (story building) – představuje opačný postup, kdy na podkladě ilustrace/více ilustrací žáci sestavují smysluplný příběh – popisují tedy to, co vidí. Demonstrováno na ilustracích z bitvy u Slavkova, kdy účastníci budou sestavovat smysluplný kohezivní a koherentní text.

II. Obsahový modul

Obsahovou náplň kurzu strukturujeme tak, aby odrážela reálně vytvořené materiály pro výuku dějepisu. Ukázka vytvořeného pracovního listu je nedílnou součástí tohoto vzdělávacího programu. Níže uvedený výukový plán obsahuje záměrně i taková historická období, která jsou nepřeložena, tím je indikováno, že daný obsah se vyučuje výlučně v mateřském jazyce, neboť spadá do českých dějin.

ČÁST A (2 vyučovací hodiny)	
Theme (oblast)	The Age of Enlightened Absolutism I
Topic (téma)	Performance (výstup účastníka kurzu)
the Scientific Revolution the Enlightenment Absolutism and Enlightened absolutism science and culture in the 18 th century the American Revolution Prussia The Habsburg Monarchy české země v 2. pol. 18. století Russia under Catherine the Great the three partitions of Poland	students know basic facts and chronology of each topic and present them in their own comment they explain important historical processes (their causes and consequences) they demonstrate their geographical orientation they interpret selected sources they identify important works of art they work out an account on a given topic they use basic information concerning selected topics to draw a plan of a game or an advertising prospectus
ČÁST B (2 vyučovací hodiny)	
Theme (oblast)	The Age of Enlightened Absolutism I
Topic (téma)	Performance (výstup účastníka kurzu)

<p>Prussia</p> <p>The Habsburg Monarchy</p> <p>české země v 2. pol. 18. století</p> <p>Russia under Catherine the Great</p> <p>the three partitions of Poland</p>	<p>students know basic facts and chronology of each topic and present them in their own comment</p> <p>they explain important historical processes (their causes and consequences)</p> <p>they demonstrate their geographical orientation</p> <p>they interpret selected sources</p> <p>they identify important works of art</p> <p>they work out an account on a given topic</p> <p>they use basic information concerning selected topics to draw a plan of a game or an advertising prospectus</p>
---	--

ČÁST C (2 vyučovací hodiny)

Theme (oblast)	The Great French Revolution and Napoleon
Topic (téma)	Performance (výstup účastníka kurzu)
<p>the crisis of French absolutism and the beginning of the Great French Revolution</p> <p>constitutional monarchy</p> <p>the radical stage of the Revolution: republic, the dictatorship of the Jacobins</p> <p>the Directory</p> <p>Napoleon</p>	<p>students know basic facts and chronology of each topic and present them in their own comment</p> <p>they explain important historical processes (their causes and consequences)</p> <p>they demonstrate their geographical orientation</p> <p>they interpret selected sources</p> <p>they identify important works of art</p> <p>they work out an account on a given topic</p> <p>they use basic information concerning selected topics to draw a plan of a game or an advertising prospectus</p>

ČÁST D (2 vyučovací hodiny)	
Theme (oblast)	Europe after Napoleon
Topic (téma)	Performance (výstup účastníka kurzu)
the Congress of Vienna, the Restoration Clasicism, Romanticism, the Industrial Revolution the July Revolution of 1830 absolutism in Russia, revolts in Poland and Greece the Habsburg Monarchy České národní obrození	students know basic facts and chronology of each topic and present them in their own comment they explain important historical processes (their causes and consequences) they demonstrate their geographical orientation they interpret selected sources they identify important works of art they work out an account on a given topic they use basic information concerning selected topics to draw a plan of a game or an advertising prospectus

ZÁVAZNÝ POPIS ORGANIZAČNÍHO ZAJIŠTĚNÍ ON-LINE VÝUKY

On-line výuka bude probíhat prostřednictvím platformy **ZOOM** nebo **SKYPE**, přičemž všech 16 lekcí (vyučovacích hodin) je koncipováno jako on-line synchronní výuka. Každá on-line lekce závazně počítá po první ze dvou hodin s psychohygienickou pauzou v délce 15 minut.

Všechny výukové materiály, se kterými budou účastníci vzdělávacího programu pracovat, budou zaslány před zájmem kurzu v elektronické podobě, následně budou v průběhu on-line výuky sdíleny na obrazovce a po ukočení výukového bloku budou zaslány na e-mailové boxy účastníků.

Hodinová dotace a forma výuky

On-line kurz v rozsahu 16 vyučovacích hodin.

Počet účastníků a upřesnění cílové skupiny pedagogů

max. počet 15 účastníků v jedné studijní skupině. Kurz je určen pro: učitele základních škol (II. stupeň), učitele gymnázií, SOŠ a SOU, učitele VOŠ a vedoucí pedagogické pracovníky.

V případě velkého zájmu budou účastníci rozděleni dle typu školy, ve které vyučují. Minimální počet účastníků je 8/1 studijní skupina.

Požadované minimální znalosti AJ dle SERR: B1. Vzdělávací program je veden v českém a anglickém jazyce.

Plánované místo konání

Výuka bude probíhat on-line na platformě SKYPE případně ZOOM.

Způsob vyhodnocení vzdělávací akce

Každý účastník musí dodržet následující kritéria: a) min. 75% účast na on-line výuce (min. 12 z 16 on-line vyučovacích hodin), b) aktivní účast. Po splnění kritérií bude každému účastníku vydáno osvědčení s údaji dle pokynu MŠMT.